

Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Ουρανία Πολυκανδριώτη, Μαριλίζα Μητσού
Ομάδα συντονισμού: Lucile Arnoux-Farnoux, Γεωργία Γκότση, Μαριλίζα Μητσού,
Ουρανία Πολυκανδριώτη
Γλώσσες της Συνάντησης: ελληνικά και γαλλικά

Responsables scientifiques : Ourania Polycandrioti, Marilisa Mitsou
Équipe de coordination : Lucile Arnoux-Farnoux, Georgia Gotsi, Marilisa Mitsou,
Ourania Polycandrioti
Langues de la rencontre : grec et français

- 09.30 **Εισαγωγικά • Introduction**
Μαριλίζα Μητσού/ Marilisa Mitsou
Πολιτισμικές μεταφορές. Χρήσεις, αντιστάσεις, προοπτικές / Transferts culturels. Usages, résistances, perspectives
Ουρανία Πολυκανδριώτη / Ourania Polycandrioti
Η βιογραφία – προσωπογραφία, ως μεθοδολογική προσέγγιση στην πολιτισμική ιστορία / La biographie – prosopographie, en tant qu’approche méthodologique en histoire culturelle
-
- 10.00 **Χρυσάνθη Αυλάμη, Νίκος Κοκκομέλης, Λυδία Παπαδάκη / Chryssanthi Avlami, Nikos Kokkomelis, Lydia Papadaki**
Bibliotheca Academica Translationum. Traductions et circulation des savoirs sur l’Antiquité gréco-romaine dans l’Europe des XVIIIe et XIXe siècles: υποθέσεις εργασίας γύρω από την ελληνική περίπτωση / *Bibliotheca Academica Translationum*. Traductions et circulation des savoirs sur l’Antiquité gréco-romaine dans l’Europe des XVIIIe et XIXe siècles : hypothèses de travail sur le cas grec
- 10.15 **Αλεξάνδρα Σφοίνη / Alexandra Sfini**
Οι μεταφραστές της περιόδου 1830-1864: πρώτες αποτιμήσεις / Les traducteurs de la période 1830-1864 : un premier bilan
- 10.30 **Τιτίκα Δημητρούλια / Titika Dimitroulia**
Μετάφραση – πολιτισμική ‘μεταβίβαση’: από την ποσοτική στην ποιοτική έρευνα / Traduction – transferts culturels : de la recherche quantitative à la recherche qualitative
- 10.45 **Συζήτηση / Discussion**
- 11.15 **Διάλειμμα / Pause**

- 11.45 **Στέση Αθήνη / Stessi Athini**
Σε αναζήτηση διαδρομών και επαφών του καθηγητή, μεταφραστή και φιλολογικού εκδότη Νικόλαου Σάβα Πίκκολου (Τύρνοβο Βουλγαρίας 1792 – Παρίσι 1865) / À la recherche des itinéraires et contacts du professeur, traducteur et éditeur Nicolaos Savas Pikkolos (Tarnovo, Bulgarie 1792 – Paris 1865)
- 12.00 **Σοφία Ματθαίου / Sofia Matthaiou**
Η ελληνική ‘εκδοχή’ ενός γερμανικού πανεπιστημιακού θεσμού: ο Κ. Ασώπιος, ο Γ. Γεννάδιος και η οργάνωση του Φιλολογικού Φροντιστηρίου / La ‘version’ grecque d’une institution universitaire allemande : C. Assopios, G. Gennadios et l’organisation du Séminaire Philologique
- 12.15 **Δέσποινα Προβατά / Despina Provata**
Ανιχνεύοντας τον Ιωάννη Καρασούτσα (1824-1873). Ζητήματα μεθοδολογίας / Sur les traces de Ioannis Carassoutsas (1824-1873). Questions de méthodologie
- 12.30 **Συζήτηση / Discussion**
- 13.00 **Γεωργία Γκότση / Georgia Gotsi**
E.M. Geldart (1844-1885): αναζητώντας τα ίχνη ενός αφανούς διαμεσολαβητή / E.M. Geldart (1844-1885) : sur les traces d’un médiateur inconnu
- 13.15 **Αλέξανδρος Κατσιγιάννης / Alexandros Katsigiannis**
Οι λογοτεχνικές ανησυχίες ενός πασά στα τέλη του 19^{ου} αιώνα: οκτώ επιστολές του Ιωάννη Σάββα Πασά στην Juliette Lambert ‘περί ιδεαλισμού και ρεαλισμού στο μυθιστόρημα’ / Les préoccupations littéraires d’un pacha à la fin du XIXe siècle: huit lettres de Ioannis Savvas Pacha à Juliette Lambert sur ‘l’idéalisme et le réalisme dans le roman’
- 13.30 **Loïc Marcou**
Un exemple de médiateur culturel entre la Grèce et la France : le marquis Auguste-Henry-Édouard de Queue de Saint-Hilaire (1837-1889) / Ένα παράδειγμα πολιτισμικού διαμεσολαβητή ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Γαλλία: ο μαρκήσιος Auguste-Henry-Édouard de Queue de Saint-Hilaire (1837-1889)
- 13.45 **Συζήτηση / Discussion**
-
- 15.30 **Συνάντηση εργασίας της ομάδας του προγράμματος / Réunion de travail de l’équipe du projet**

- 17.30 **Φίλιππος Παππάς / Filippos Pappas**
Η παρουσία του Guy de Maupassant στην Ελλάδα / La présence de Guy de Maupassant en Grèce
- 17.45 **Νικόλας Μανιτάκης / Nicolas Manidakis**
Οι διαλέξεις του Roger Millieux στην Ελλάδα και στη Γαλλία (1943-1959). Οι δημόσιες ομιλίες ως μέσο πολιτισμικής διαμεσολάβησης / Les conférences de Roger Millieux en Grèce et en France (1943-1959). Les discours publics comme vecteur de transferts culturels
- 18.00 **Lucile Arnoux-Farnoux**
Traducteurs et médiateurs culturels français devant la poésie grecque contemporaine (1918-1974) – État des lieux / Γάλλοι μεταφραστές και πολιτισμικοί διαμεσολαβητές μπροστά στη σύγχρονη ελληνική ποίηση (1918-1974) – Μια αποτίμηση
- 18.15 **Συζήτηση / Discussion**
- 18.45 **Διάλειμμα / Pause**
- 19.15 **Ευθυμίου Λουκία / Loukia Efthymiou**
Repenser l’histoire des agents de la culture française en Grèce à partir d’une approche prosopographique : le cas des professeurs du Cours spécial de l’Institut français d’Athènes (1930-1955) / Επανεκτιμώντας την ιστορία των διαμεσολαβητών της γαλλικής παιδείας στην Ελλάδα, στη βάση μιας προσωπογραφικής προσέγγισης: η περίπτωση των καθηγητών του Cours spécial του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών (1930-1955)
- 19.30 **Σωκράτης Νιάρος / Sokratis Niaros**
Ο Κωνσταντίνος Χρηστομάνος στον γερμανόφωνο Τύπο: μια πρώτη προσέγγιση / Constantin Christomanos dans la presse de langue allemande : une première approche
- 19.45 **Servanne Jollivet**
L’apport de Panagiotis Kondylis. La figure d’un passeur entre Allemagne et Grèce / Η προσφορά του Παναγιώτη Κονδύλη. Η μορφή ενός διαμεσολαβητή ανάμεσα στη Γερμανία και την Ελλάδα
- 20.00 **Συζήτηση / Discussion**
- 20.30 **Κλείσιμο / Clôture**

Αθήνα • Athènes

16 / 10 / 2017

Καθηγητές – Μεταφραστές – Εκδότες
Πολιτισμικοί διαμεσολαβητές ανάμεσα στην Ελλάδα, τη Γαλλία
και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (1830-1974)

Professeurs – Traducteurs – Éditeurs
Médiateurs culturels entre Grèce, France
et autres pays européens (1830-1974)

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, Αθήνα

Fondation Nationale de la Recherche Scientifique (salle de séminaires, rez-de-chaussée)
Av. Vassiléos Constantinou 48, Athènes

www.efa.gr

www.eie.gr

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών
Institute of Historical Research

Λίστα συμμετεχόντων • Liste des participants

Αθήνη Στέση, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών / Athini Stessi, Département de Lettres,
Université de Patras

Αρνούχ-Φαρνούχ Λουσίλ, Πανεπιστήμιο της Tours / Arnoux-Farnoux Lucile, Université de Tours

Αυλάμη Χρυσάνθη, Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο / Avlami
Chrissanthi, Département de Communication, Médias et Culture, Université Panteion

Γκότση Γεωργία, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών / Gotsi Georgia, Département de Lettres,
Université de Patras

Δημητρούλια Τίτικα, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης / Dimitroulia Titika, Département de Langue et Littérature française, Université
Aristote de Thessalonique

Ευθυμίου Λουκία, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών / Efthymiou
Loukia, Département de Langue et Littérature Française, Université d'Athènes

Jollivet Servanne, CNRS – Labex TransferS, École Normale Supérieure

Κατσιγιάννης Αλέξανδρος, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων / Katsigiannis Alexandros,
Département de Lettres, Université de Ioannina

Κοκκομέλης Νίκος, Τμήμα Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο / Kokkomelis Nikos, Département
d'Histoire, Université Ionienne

Μανιτάκης Νικόλας, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών / Manitakis
Nicolas, Département de Langue et Littérature française, Université d'Athènes

Μαρούσι Λοΐς, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Μεταδιδακτορικός ερευνητής INALCO-CREE /
Docteur en Lettres grecques modernes – Paris IV, Chercheur post-doctorant INALCO-CREE

Ματθαίου Σοφία, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Matthaiou Sofia, Insti-
tut de Recherches Historiques, Fondation Nationale de la Recherche Scientifique

Μητσού Μαρίλίζα, Πανεπιστήμιο LMU Μονάχου. École des Hautes Études en Sciences Sociales
(Παρίσι) / Université LMU de Munich. École des Hautes Études en Sciences Sociales (Paris)

Νιάρος Σωκράτης, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων / Niaros Sokratis,
Docteur en Lettres grecques modernes, Université de Ioannina

Παπαδάκη Λυδία, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο / Papadaki Lydia, Université Hellénique Ouverte

Παππάς Φίλιππος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής. Μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο /
Pappas Filippos, Chercheur post-doctorant. Enseignant, Université Hellénique Ouverte

Πολυκανδριώτη Ουρανία, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Polycandrioti
Ourania, Institut de Recherches Historiques, Fondation Nationale de la Recherche Scientifique

Προβατά Δέσποινα, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών / Provata
Despina, Département de Langue et Littérature française, Université d'Athènes

Σφοϊνή Αλεξάνδρα, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών / Sfini Alexandra,
Institut de Recherches Historiques, Fondation Nationale de la Recherche Scientifique

Η Συνάντηση εργασίας αποτελεί μια δραστηριότητα του ερευνητικού προγράμματος *Πολιτισμικοί διαμεσολαβητές ανάμεσα στην Ελλάδα, τη Γαλλία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (1830-1974)*. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από τη Γαλλική Σχολή Αθηνών και έχει ενταχθεί στον επιστημονικό προγραμματισμό της των ετών 2017-2021. Στη Συνάντηση θα συμμετάσχουν τα μέλη του προγράμματος προκειμένου να συζητηθούν μεθοδολογικά, θεωρητικά και άλλα ζητήματα σχετικά με την έρευνα που διεξάγεται.

Οι καθηγητές, οι λόγιοι, οι μεταφραστές, οι εκδότες, είναι πρόσωπα κλειδιά για την εμπειριστατωμένη μελέτη των πολιτισμικών μεταφορών στη διάρκεια μιας μακράς περιόδου από την ίδρυση του ελληνικού κράτους (1830) έως και την πτώση της δικτατορίας (1974). Η μελέτη του έργου τους και της συμβολής τους ως πολιτισμικών διαμεσολαβητών ανάμεσα σε ευρωπαϊκές χώρες και την ελληνική κοινωνία εντάσσεται στο πεδίο της Πολιτισμικής ιστορίας και της Ιστορίας των ιδεών, ειδικότερα στον χώρο των πολιτισμικών μεταφορών (transferts culturels). Η προσέγγιση που προτείνουμε είναι κατά βάση προσωπογραφική / βιογραφική έτσι ώστε, όμως, πίσω από τα πρόσωπα να μελετηθούν οι διάφοροι τύποι πολιτισμικής μεσολάβησης και μεταφοράς καθώς και οι θεσμοί με τους οποίους συνδέονται τα πρόσωπα αυτά. Στόχος της έρευνας είναι να διερευνηθούν τα διαπολιτισμικά δίκτυα καθηγητών, τα δίκτυα των μεταφράσεων, των μεταφραστών και των περιοδικών, οι πολιτικές της έκδοσης και της μετάφρασης, η ιστορία των πανεπιστημιακών εδρών και των ιδρυμάτων κ.ά.

La Rencontre de travail fait partie des activités du projet de recherche *Médiateurs culturels entre Grèce, France et autres pays européens (1830-1974)* qui bénéficie du support de l'École française d'Athènes. Elle est incluse dans sa programmation scientifique des années 2017-2021. Lors de la Rencontre de travail les membres du projet auront l'occasion de discuter sur des questions méthodologiques et théoriques relatives à la recherche en cours.

Les professeurs, les érudits, les traducteurs et les éditeurs sont des personnages clés pour l'étude approfondie des transferts culturels pendant une longue période qui s'étend de la fondation de l'État grec (1830) jusqu'à la chute de la dictature (1974). Notre recherche sera fondée sur l'approche biographique, elle sera donc articulée autour des individus en tant que vecteurs de transferts culturels, pour aborder à travers ceux-ci les différentes formes de médiation et les institutions qu'ils représentent (établissements universitaires, associations, maisons d'édition, revues etc.). Notre proposition se place dans le cadre de l'histoire culturelle et de l'histoire des idées et elle se propose d'aborder le sujet selon les réseaux d'intellectuels d'enseignants et de chercheurs, les réseaux de traductions et de revues littéraires, les politiques de l'édition et de traduction, l'histoire des chaires étrangères et des institutions etc.